

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

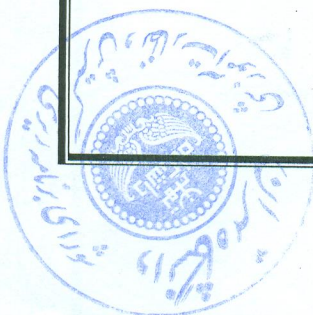
مقطع : دوره کارشناسی ارشد

رشته : جامعه شناسی

دانشکده علوم اجتماعی

مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۵ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه، توسط اعضای هیات علمی گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی بازنگری شده و در چهارصد و چهل و سومین جلسه شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۵ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی ، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی
رشته : جامعه شناسی

مقطع : دوره کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته جامعه شناسی، که توسط اعضای هیات علمی گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی بازننگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجراست.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه برسد.
- این برنامه درسی جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته جامعه شناسی مصوب جلسه مورخ ۸۹/۰۴/۰۹ شورای برنامه ریزی دانشگاه گردیده است

محمدرضا اسمعیلی گیوی

دبیر شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت
آموزشی دانشگاه

محمود کمره ای

معاون آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۵ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه در
مورد بازننگری برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته جامعه شناسی ، صحیح است، به واحد ذیربط
ابلاغ شود.

سید محمد مقیمی

رئیس دانشگاه تهران

به نام خداوند حکیم

مشخصات کلی برنامه های درسی رشته جامعه شناسی
در مقطع کارشناسی ارشد

دانشکده علوم اجتماعی

گروه جامعه شناسی

دوره کارشناسی ارشد رشته جامعه شناسی (Sociology)

تعریف

جامعه‌شناسی مطالعه نظاممند جوامع انسانی، نهادها، سازمانها و کنش‌های اجتماعی است.

هدف

هدف دوره کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی، تربیت و تامین نیروی انسانی ماهر و متخصصی در حوزه‌های مختلف جامعه‌شناسی برای انجام امور پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و برنامه‌ریزی در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی است.

ضرورت و اهمیت

ضرورت دوره کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی پاسخگویی به نیازهای پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و برنامه‌ریزی ارگانها و سازمانهای دولتی و غیردولتی مختلف در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی است.

نقش و توانایی

فارغ‌التحصیلان این دوره در زمینه جامعه‌شناسی و تحقیقات بنیادی و کاربردی در این رشته توانایی و مهارت لازم کسب می‌کنند و ضمن کسب توان تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی، به امور پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و برنامه‌ریزی در موسسات دولتی و غیردولتی مختلف در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی می‌پردازند.

طول دوره و شکل نظام

طول دوره کارشناسی ارشد و شکل آن مطابق با آیین نامه وزارت علوم می باشد.

شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو

شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو بر طبق قوانین و ضوابط وزارت علوم می باشد.

تعداد واحدهای درسی

واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی، شامل ۲۸ واحد به شرح زیر است:

رشته جامعه‌شناسی

کارشناسی ارشد ناپیوسته

جمع کل واحد های درسی	نوع واحد های درسی						دوره تحصیلی
	پروژه / پایان نامه / رساله	اختیاری	تخصصی	پایه	عمومی	جبرانی	
۳۲-۲۸	۶-۴	۱۶-۱۴	۱۲-۱۰	-	-	۱۲	کارشناسی ارشد

دوره کارشناسی ارشد

تعداد واحد	تعداد واحد دروس کارشناسی ارشد	
۱۲	دروس جبرانی	۱
۱۰	دروس تخصصی	۲
۱۴	دروس اختیاری	۳
۴	پایان نامه	۴
۲۸		جمع

۱- جدول دروس جبرانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت	
			نظری	عملی
۱	مبانی جامعه‌شناسی_ مفاهیم اساسی ۲	۲	۳۲	-
۲	نظریه‌های پیشگامان جامعه‌شناسی	۲	۳۲	-
۳	نظریه‌های جامعه‌شناسی	۲	۳۲	-
۴	روش تحقیق کمی نظری	۲	۳۲	-
۵	روش تحقیق کیفی نظری	۲	۱۶	۱۶
۶	مبانی تاریخ اجتماعی ایران	۲	۳۲	-
	جمع	۱۲	۱۷۶	۱۶

۲- رشته جامعه‌شناسی
کارشناسی ارشد ناپیوسته
جدول دروس تخصصی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیشنیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	
۱	نظریه‌های کلاسیک جامعه‌شناسی	۲	۳۲	-	
۲	نظریه‌های مدرن جامعه‌شناسی	۲	۳۲	-	
۳	تحلیل آماری در جامعه‌شناسی	۲	۱۶	۱۶	
۴	روش تحقیق کیفی در جامعه‌شناسی	۲	۱۶	۱۶	
۵	جامعه‌شناسی فرهنگ	۲	۳۲	-	
	جمع کل	۱۰	۱۲۸	۳۲	۱۶۰

۳- جدول دروس اختیاری

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱	جامعه‌شناسی اقتصادی (مسایل کار، بیکاری و مصرف)	۲	۳۲	-	۳۲
۲	جامعه‌شناسی تاریخی		۳۲	-	۳۲
۳	جامعه‌شناسی هنرهای دیجیتال	۲	۳۲	-	۳۲
۴	جامعه‌شناسی دین	۲	۳۲	-	۳۲
۵	جامعه‌شناسی معرفت	۲	۳۲	-	۳۲
۶	جامعه‌شناسی ارتباطات و رسانه‌های جمعی	۲	۳۲	-	۳۲
۷	مسائل و انحرافات اجتماعی نوپدید در ایران	۲	۳۲	-	۳۲
۸	جامعه‌شناسی ادبیات	۲	۳۲	-	۳۲
۹	پوششها و جنبشهای اجتماعی نوین	۲	۳۲	-	۳۲
۱۰	جامعه‌شناسی آموزش نوین و دیجیتال	۲	۳۲	-	۳۲
۱۱	اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	جامعه‌شناسی نابرابری‌های اجتماعی	۲	۳۲	-	۳۲
۱۳	جامعه‌شناسی شبکه و فضای مجازی	۲	۳۲	-	۳۲
۱۴	نظریه‌های فرهنگی	۲	۳۲	-	۳۲
۱۵	جامعه‌شناسی علم و تکنولوژی	۲	۳۲	-	۳۲
۱۶	تحلیل داده‌های کلان	۲	۳۲	-	۳۲
۱۷	جامعه‌شناسی پسااستعماری	۲	۳۲	-	۳۲
۱۸	جامعه‌شناسی فاجعه	۲	۳۲	-	۳۲
۱۹	جامعه‌شناسی مشروطه	۲	۳۲	-	۳۲
۲۰	جامعه‌شناسی اخلاق اجتماعی	۲	۳۲	-	۳۲
	جمع	۴۸	۷۶۸		۷۶۸

- دانشجویان باید ۱۴ واحد درسی از بین دروس اختیاری انتخاب کنند.
- دانشجویان می‌توانند از دروس اختیاری سایر گرایش‌ها و گروه‌ها نیز انتخاب واحد کنند.

سرفصل دروس تخصصی (الزامی)

<p>نام درس: نظریه‌های کلاسیک جامعه‌شناسی Classical Sociological Theory</p>
<p>تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:</p>
<p>اهداف: آشنا ساختن دانشجویان با نظریات موسسین جامعه‌شناسی در قرن نوزدهم و بیستم. معرفی زمینه‌های اجتماعی و فکری بنیانگذاران جامعه‌شناسی. شناسایی زمینه‌های تاریخی و اجتماعی شکل‌گیری رشته جامعه‌شناسی در اروپا. پیگیری روند توسعه و تکامل دانش جامعه‌شناسی در سالهای بعدی تا اواسط قرن بیستم میلادی. صحبت از کاربرد پذیری یافته‌های جامعه‌شناسی کلاسیک در زمینه‌های اجتماعی (social settings) غیر اروپایی. در یک جمله، در این دوره لازم است دانشجویان با اهم رویکردهای کلاسیک به صورت تطبیقی آشنا باشند. آشنایی تطبیقی به صورت انتقادی و ایجاد زمینه برای تبیین موضوعات جامعه‌پیرامون، از جمله مهم‌ترین اهداف این دوره است.</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ماهیت فهم تئوریک و تفاوت سایر فهم‌ها در مقایسه با آن - زمینه‌های فهم فلسفی در بحث از نظریه اجتماعی در اندیشه افلاطون - طلبیه معرفت مدرن در تبیین اجتماعیات بر اساس آرای ماکیاوولی - بررسی تطبیقی منطق اثبات‌گرایی جامعه‌شناسی از منظر کنت و دورکیم - عینیت‌گرایی در تبیین جامعه‌شناختی - اراده‌مندی افعال انسانی و ضرورت‌های تئوریک - آگاهی بشر و ناندیشگی تئوریک - ارزش‌های اخلاقی و تبیین‌های جامعه‌شناختی - تاریخ‌مندی و فرایندی‌بودن تبیین‌های جامعه‌شناسانه - مقایسه؛ شرط لازم حجیت‌آوری نظریه جامعه‌شناسی - کفایت نظری - میانجی‌ها در تبیین اجتماعی - قواعد سنخ‌شناسی اجتماعی - جمع‌بندی و نتیجه‌گیری در خصوص ماهیت پروبلماتیک تبیین جامعه‌شناختی
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - موزلیس، نیکوس. ۱۳۹۴. بیراهه‌های نظریه جامعه‌شناختی. ترجمه حمید پورنگ. تهران: نشر ترجمان. - ریتزر، جورج. ۱۳۹۳. نظریه جامعه‌شناسی. ترجمه هوشنگ نایبی. تهران: نشر نی. (فصول انتخابی) - بودون، ریمون. ۱۳۸۴. مطالعاتی در آثار جامعه‌شناسان کلاسیک. ترجمه باقر پرهام. تهران: نشر مرکز. - دورکیم، امیل. ۱۳۸۵. قواعد روش جامعه‌شناسی. ترجمه علیمحمد کاردان. انتشارات دانشگاه تهران. - مارکس، کارل: تزه‌های فوئرباخ

- وبر، ماکس. ۱۳۸۲. روش‌شناسی علوم اجتماعی. ترجمه حسن چاوشیان. نشر مرکز. (فصول انتخابی)
- وبر، ماکس. ۱۳۸۴. اقتصاد و جامعه. ترجمه گروه مترجمان. انتشارات سمت. (فصول انتخابی)
- زیمل، گئورگ. ۱۳۹۲. درباره فردیت و فرم‌های اجتماعی. ترجمه شهناز مسمی‌پرست. نشر ثالث.

<p>نام درس: نظریه‌های مدرن جامعه‌شناسی</p> <p>Contemporary Sociological Theory</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ارتباط نظریه‌های متاخر جامعه‌شناسی با نظریه‌های سه جامعه‌شناس کلاسیک (مارکس، وبر و دورکیم) - معرفی نظریه‌های کلان در جامعه‌شناسی متأخر (دهه ۸۰ به بعد) - نحوه پاسخگویی پارادایم‌های جامعه‌شناسی با معماهای جامعه‌شناسی مانند کنش/ساختار؛ وفاق/کشمکش - جنسیت؛ نوع تفسیر از ریشه‌های جامعه جدید. - آیا نظریه‌های متأخر برای شناختن جامعه ایران مفید است؟ - روشن کردن بحث تلفیق نظریه‌ها (در چه سطوحی از نظریه‌ها تلفیق امکان‌پذیر است؟).
<p>سرفصل‌های درس:</p> <p>جلسه اول: یک بحث مقدماتی (توضیح معنا، انواع و کارکرد نظریه‌ها در تاریخ علم جامعه‌شناسی).</p> <p>جلسه دوم: توضیح نظریات دسته اول یا (نظریات نرمال) و تغییرات آن در نظریه پردازیهای متاخر با ذکر مثال.</p> <p>جلسه سوم: ادامه موضوع جلسه دوم با ذکر مثال.</p> <p>جلسه چهارم: توضیح نظریات کلان جامعه‌شناسی متاخر یا نظریات نوع دوم (توضیح ماهیت معرفتی آنها و اینکه چرا ما همچنان به نظریات کلان برای فهم جوامع نیازمندیم).</p> <p>جلسه پنجم: توضیح معنای بحثهای مکتبی و یا متاتئوری و یا نظریات دسته سوم مانند مکتب ساختیابی.</p> <p>جلسه ششم: توضیح نظریه‌های کلان هابرماس درباره جامعه مدرن کنونی، جامعه سرمایه داری پیشرفته.</p> <p>جلسه هفتم: توضیح نظریه کلان الریک بک، جامعه در آغوش خطر.</p> <p>جلسه هشتم: توضیح نظریه آنتونی گیدنز، جهان رها شده.</p> <p>جلسه نهم: توضیح نگاه معرفتی هابرماس به انواع جامعه‌شناسی.</p> <p>جلسه دهم: توضیح نگاه معرفتی آنتونی گیدنز به جامعه‌شناسی.</p> <p>جلسه یازدهم: توضیح نگاه معرفتی پیربورديو به جامعه‌شناسی.</p> <p>جلسه دوازدهم و سیزدهم و چهاردهم: درباره سایر نظریه پردازان متاخر مثل گافمن، برگر، الیاس و فوکو.</p>

نام درس: تحلیل آماری در جامعه‌شناسی
Statistical Analysis in sociology
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری و عملی پیشنیاز:
هدف: آشنایی با منطق و روش‌ها و فنون پژوهشی کمی به گونه‌ای که دانشجو بتواند با بهره‌گیری از فنون آماری پیشرفته به تحلیل مسائل و موضوعات حوزه علوم اجتماعی بپردازد.
سرفصل‌های درس: <ul style="list-style-type: none"> - منطق و مبانی سنت کمی - استراتژی پژوهش کمی - علیت اجتماعی - ماهیت روش پیمایش و کاربردهای آن - طرح تحقیق توصیفی و تبیینی (پیمایش) - سنجش (نظریه سنجش، پایایی و اعتبار، مقیاس‌سازی) - طرح نمونه‌گیری (نظریه نمونه‌گیری احتمالی، روش‌های نمونه‌گیری احتمالی - تصادفی ساده، سیستماتیک، طبقه بندی، - خوشه‌های چندمرحله‌ای) - توصیف و تحلیل داده‌ها - تحلیل واریانس - تحلیل رگرسیون خطی (منطق رگرسیون خطی، مفروضات و کاربرد آن) - تحلیل مسیر (منطق تحلیل مسیر، مفروضات و کاربرد آن) - تحلیل رگرسیون لاجستیک (منطق رگرسیون لاجستیک، مفروضات و کاربرد آن) - تحلیل تمایز (تشخیصی) - تحلیل عامل (منطق تحلیل عامل، مفروضات و کاربرد آن) - تحلیل ثانویه داده‌ها
منابع درس: <ul style="list-style-type: none"> - ناییبی، هوشنگ. ۱۳۹۳. برنامه کامپیوتری آمار در علوم اجتماعی: SPSS. تهران: نشر نی. - امین مظفری، فاروق و خورشید پاداش اصل. ۱۳۸۹. اصول آمار پیشرفته در علوم رفتاری با کاربرد SPSS. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان. - ناییبی، هوشنگ. ۱۳۹۵. تحلیل داده‌های تحقیقات کمی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران. - کلی، مایکل و رابرت دانلی. ۱۳۹۶. مسائل آماری: نزدیک به ۹۰۰ مسأله‌ی آماری با راه حل جامع برای همه‌ی موضوعات اصلی آمار. ترجمه محمد مجتبی کیخای فرزانه. تهران: انتشارات تمدن علمی. (فصول انتخابی) - کریمر، دانکن و دنیس اویت. ۱۳۹۰. فرهنگ تشریحی آمار در علوم اجتماعی. ترجمه عبدالوهاب خادمی شمامی. تهران: نشر نی. (فصول انتخابی) - کفاشی، مجید. ۱۳۹۱. کاربرد آمار استنباطی در پژوهش اجتماعی. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

- Agresti, Alan. 2018. *Statistical Methods for the Social Sciences*. 5th Edition. England: Pearson Education Limited.
- Knoke, David; George W. Bohrnstedt and Alisa Potter Mee. 2002. *Statistics for Social Data Analysis*, تهران انتشارات آریستو: انتشارات آریستو انتشارات آریستو.
- Fox, John. 2016. *Applied Regression Analysis and Generalized Linear Models*. 3rd Edition. Sage Publications.
- Healy, Kieran. 2019. *Data Visualization: A Practical Introduction*. Princeton: Princeton University Press. (selected chapters)
- York, Richard and Ryan Light. 2017. Directional Asymmetry in Sociological Analyses. *Socius: Sociological Research for a Dynamic World* 3: 1-13.

نام درس: روش تحقیق کیفی در جامعه‌شناسی
Qualitative Research Methods in sociology
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری و عملی پیشنیاز:
هدف: - آشنائی دانشجویان با کلیات و مقدمات روش‌های کیفی تحقیقی - آشنائی با تفاوت‌های عمده روش‌های کمی و کیفی تحقیق - آشنائی با انواع عمده روش‌های کیفی تحقیق
سرفصل‌های درس: - توضیح مقدمات و کلیات روش‌های کیفی - توضیح تفاوت روش‌های کمی و کیفی - طرح و بررسی انواع روش‌های کیفی
منابع درس: - ذکایی، محمد سعید. ۱۳۹۹. هنر انجام پژوهش کیفی (از مساله یابی تا نگارش). تهران: نشر آگه. - فلیک، اووه. ۱۳۹۴. درآمدی بر تحقیق کیفی. ترجمه هادی جلیلی. تهران: نشر نی. - خنیفر حسین و ناهید مسلمی. ۱۳۹۸. اصول و مبانی روش‌های پژوهش کیفی. تهران: نشر نگاه دانش. - هالیدی، آدریان. ۱۳۹۴. اجرا و نگارش پژوهش کیفی. ترجمه منیره زیان‌طیسی، مهری بهار، مرضیه موحدی و فاطمه همدانیان. تهران: نشر علم. - کریپندورف، کلوس. ۱۳۹۰. تحلیل محتوا: مبانی روش‌شناسی. ترجمه هوشنگ نایی. تهران: نشر نی. (فصول انتخابی) - بین، رابرت کی. ۱۳۹۳. موردپژوهی در تحقیقات اجتماعی. تهران: نشر نی. (فصول انتخابی) - وورگنسن، ماریان و لوئیز فیلیپس. ۱۳۹۱. نظریه و روش در تحلیل گفتمان. ترجمه هادی جلیلی. تهران: نشر نی. (فصول انتخابی) - Luker, Kristin. 2010. <i>Salsa Dancing into the Social Sciences: Research in an Age of Info-glut</i> . Cambridge, MA: Harvard University Press. - Lamont, Michèle and Patricia White. 2008. <i>The Evaluation of Systematic Qualitative Research in the Social Sciences</i> . Washington, D.C.: National Science Foundation. (selected chapters) - Timmermans, Stefan and Iddo Tavory. 2014. <i>Abductive Analysis: Theorizing Qualitative Research</i> . Chicago: University of Chicago Press. - Lichterman, Paul and Isaac Reed. 2015. "Theory and Contrastive Explanation in Ethnography." <i>Sociological Methods and Research</i> 44(4): 585-635.

- Bloor, Michael. 2001. "Techniques of Validation in Qualitative Research: A Critical Commentary." Pp. 383-396 in *Contemporary Field Research*. 2nd Edition. Long Grove, IL: Waveland Press
- Saldana, Johnny M. 2015. *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

<p>نام درس: جامعه‌شناسی فرهنگ</p> <p>Sociology of culture</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <p>آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم، نظریه‌ها، سنت‌های پژوهشی و حوزه‌های مطالعاتی در جامعه‌شناسی فرهنگ. بطور کلی، جامعه‌شناسی فرهنگ نشانگر یک نوع جامعه‌شناسی خاص است که به بررسی بعضی از پدیده‌های روزمره از جمله سمبل‌های فرهنگی و همچنین رویکردهای اجتماعی معماری، هنر، ادبیات و موسیقی می‌پردازد. فرهنگ بعنوان مفهوم کلیدی بعنوان زمینه و شکل رفتار اجتماعی با رویکردهای دیگر زندگی اجتماعی پیوند می‌خورد و جامعه‌شناسی فرهنگی بعنوان واسطه میان فرهنگ و جامعه و پدیده‌های دیگر اجتماعی نظیر فرهنگ پذیری و یکپارچگی فرهنگی عمل می‌کند. در این رشته همچنین فرهنگ جوامع مدرن و چالش‌های آن با سنت‌ها و نقش فرهنگ رسانه‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد.</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - کلیات: آشناسی با مفاهیم، تاریخچه جامعه‌شناسی فرهنگی (جلسه اول) - تعریف و آغاز شکل‌گیری مفهوم فرهنگ، (جلسه دوم) - مروری بر نظریه‌های فرهنگی (جلسه سوم، چهارم، پنجم و ششم) - نظریه‌های تغییر فرهنگی (جلسه هفتم) - فرهنگ توده و دموکراسی (جلسه هشتم) - تحریف فرهنگی (جلسه نهم) - باز تولید قدرت و فرهنگ (جلسه دهم) - فرهنگ و آموزش (جلسه یازدهم) - فرهنگ و مصرف و اوقات فراغت (جلسه دوازدهم) - فرهنگ و رسانه (جلسه سیزدهم)
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - استوارت، هال و همکاران (۱۳۹۰): درباره مطالعات فرهنگی. گردآوری و ویرایش جمال محمدی، نشر چشمه. - آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۷) جامعه‌شناسی فرهنگ، نشر علم - اسمیت، فیلیپ و رایلی، الگزاندر (۱۳۹۴): نظریه فرهنگی. ترجمه محسن ثلاثی، انتشارات علمی. - Berezin, Mabel. 2015. "Sociology of Culture" In International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences, 617–21. - Kiley, Kevin, and Stephen Vaisey. 2020. "Measuring Stability and Change in Personal Culture Using Panel Data." American Sociological Review, 30. - Bourdieu, Pierre. 1993. The Field of Cultural Production. New York: Columbia University Press. - Cowen, Tyler. 2002. Creative Destruction: How Globalization is changing the World's Cultures. Princeton, NJ: Princeton University Press.

سرفصل دروس اختیاری

نام درس: جامعه‌شناسی اقتصادی (مسایل کار، بیکاری و مصرف)
Economic Sociology
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:
هدف: هدف از ارائه درسی جامعه‌شناسی اقتصادی معرفی و بحث بر سر مفاهیم اصلی و اصول جامعه‌شناسی اقتصادی و تفاوت روش‌شناختی و مفهومی آن با اقتصاد نئوکلاسیک، اقتصاد نهادگرا و اقتصاد مارکسیستی است. همچنین کاربردهای جامعه‌شناسی اقتصادی در شناخت پدیده‌های اقتصادی بر اساس آراء جامعه‌شناسان درباره این مسائل و اصول مرتبط به دانشجویان رشته جامعه‌شناسی تدریس خواهد شد. دانشجویان در پایان این درس به اهمیت تفاوت آرا اقتصادی و جامعه‌شناسان اقتصادی و نیز به کار بستن اصول جامعه‌شناسی اقتصادی آگاهی خواهند یافت. انتظار می‌رود که درک این حوزه تحقیقی و آگاهی از نظریه‌های جامعه‌شناسان اقتصادی دانشجویان را در شناخت تأثیر مسائل اقتصادی در مشکلات اجتماعی و ارتباط دادن آن با امر سیاستگذاری اجتماعی و اقتصادی کمک کند. این درسی در ۱۶ جلسه در زمینه‌های مرتبط با جامعه‌شناسی اقتصادی از جمله تشریح تفصیلی تفاوت‌های آن با اقتصاد نئوکلاسیک تنظیم شده است.
سرفصل‌های درس: <ul style="list-style-type: none"> - موضوعات عمومی، تعاریف مختلف از جامعه‌شناسی اقتصادی (تحلیل جامعه‌شناختی پدیده‌های اقتصادی) - تفکیک جامعه‌شناسی اقتصادی از جامعه‌شناسی زندگی اقتصادی - تفاوت‌های جامعه‌شناسی اقتصادی از علم اقتصاد: مفهوم کنشگر: کنش اقتصادی؛ محدودیتهای کنش؛ رابطه اقتصاد و جامعه؛ هدف تحلیل در روشهای مورد استفاده، و سنتهای فکری - اندیشه‌های جامعه‌شناسی اقتصادی: مارکس، ماکس وبر، دورکیم، شومپتر، پولانی، پارسنز، اسمسler، گیدنز؛ و اندیشه اقتصادی: کینز، اسمیت، هایک - نظریه علوم اجتماعی و مسائل اقتصاد کلان: بررسی ارتباط تحولات برخی روندهای نظریه علوم اجتماعی و برخی موضوعات اقتصاد کلان مرسوم؛ دیدگاه انتخابات عقلانی در جامعه‌شناسی اقتصادی - فرهنگ و اقتصاد: تنوع فرهنگها؛ تأثیرات فرهنگی بر جامعه‌شناسی اقتصادی؛ فرهنگ در اندیشه اقتصادی؛ فرهنگ در تولید نظامها، نهادها و رفتار اقتصادی - نظامهای اقتصادی بر پایه معیارهای مختلف بازارها به مثابه ساختهای اجتماعی: پیچیده بودن پدیده بازار، بازار در نظریه اقتصادی، جامعه‌شناسی بازار - کار سرمایه‌داری و بازارهای کار: سازمان کار، جهانی شدن و تحولات در بازار کار، سرنوشت اتحادیه‌های کارگری، بحران دولت رفاهی، شغل و کار - جامعه‌شناسی پول: پول، بانکداری و بازارهای مالی - اقتصاد غیررسمی و اقتصاد زیرزمینی: تعاریف، پویایی‌های اجتماعی اقتصاد غیر رسمی، اندازه‌گیری فعالیت‌های زیر زمینی و یا غیر رسمی جامعه‌شناسی مصرف: نظریه‌ها و ریشه‌های رشد جامعه مصرفی و تغییرات در سبک زندگی - مسائل مختلف مصرف: فروشگاه‌های بزرگ و خرید در جامعه مصرفی - نظریه‌های مربوط به مد و لباس در جامعه مصرفی - جمع‌بندی و مرور مباحث به منظور ارائه رهیافت‌های مختلف در جامعه‌شناسی اقتصادی
منابع درس:

- تیموری محمود؛ حسین اکبری؛ حسین میرزایی؛ و محمد مبارکی. ۱۳۹۹. تحلیل فازی تنوعات تجربی توسعه اقتصادی براساس جایگاه نخبگان استان‌ها در ساختار سیاسی معاصر ایران. مجله جامعه‌شناسی اقتصادی توسعه. دوره ۹، شماره ۱: ۴۵-۷۰.
- وبر، ماکس. ۱۳۸۴. اقتصاد و جامعه. ترجمه عباس منوچهری، مهرداد ترابی‌نژاد، مصطفی عمادزاده. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) (فصول)
- هریس وایت، باریارا. ۱۳۸۵. فهم بازارها در اقتصادهای در حال توسعه به مثابه نهادهای اجتماعی و سیاسی. ترجمه علی اصغر سعیدی. فصلنامه اقتصاد سیاسی تحول همه جانبه. تهران: شماره اول.
- بودریار ژان. ۱۳۸۹. جامعه مصرفی: اسطوره‌ها و ساختارها. ترجمه پیروز ایزدی. تهران: ثالث.
- سیف‌اللهی، سیف‌الله. ۱۳۹۰. جامعه‌شناسی توسعه اقتصادی - اجتماعی ایران: زمینه‌ها، موانع و تنگناها. تهران: موسسه انتشارات جامعه پژوهان سینا.
- مومنی، فرشاد. ۱۳۹۶. عدالت اجتماعی، آزادی و توسعه در ایران امروز. تهران: انتشارات نقش و نگار.

- Neil J. Smelser and Richard Swedberg (Eds.). 2005. The Handbook of Economic Sociology, second edition. New York and Princeton: Russell Sage Foundation and Princeton University Press.
- Randall Collins, Mauro F. Guillén, Paula England and Marshall Meyer (Eds.). 2002. The New Economic Sociology: Developments in an Emerging Field at the Millennium. New York: Russell Sage Foundation
- Frank Dobbin (Ed.). 2004. The New Economic Sociology: A Reader. Princeton University Press: Princeton (selected chapters)

<p>نام درس: جامعه‌شناسی تاریخی</p> <p>Historical Sociology</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <p>درس جامعه‌شناسی تاریخی در دوره کارشناسی ارشد، با هدف آشنایی دانشجویان با تاریخچه، نظریه‌ها، روش‌های رایج و صاحب‌نظران جامعه‌شناسی تاریخی و نیز کاربرد انتقادی آن در تحلیل تاریخ ایران برگزار می‌شود و در انتهای ترم، انتظار می‌رود که دانشجویان بتوانند بر اساس آن، تاریخ مهمترین بزرگه‌های معاصر تاریخ ایران را بر اساس نظریه‌ها و روش‌های جامعه‌شناسی تاریخی تحلیل کنند.</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - جلسه اول: تعریف جامعه‌شناسی تاریخی و تمایز آن با تاریخ اجتماعی و حوزه‌های مشابه؛ تاریخ جامعه‌شناسی تاریخی در جهان و در ایران - جلسه دوم و سوم: نظریه‌های جامعه‌شناسی تاریخی (مارکسیستی و غیر مارکسیستی) - جلسه چهارم تا ششم: روش در جامعه‌شناسی تاریخی - جلسات هفتم تا چهاردهم: جامعه‌شناسی تاریخی ایران
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - اسمیت، دنیس . ۱۳۸۶ . برآمدن جامعه‌شناسی تاریخی . ترجمه هاشم آغاچری . تهران : مروارید. - طالبان، محمدرضا. ۱۳۸۹. روش‌شناسی مطالعات انقلاب . با تاکید بر انقلاب اسلامی ایران . تهران : پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی. - اسکاچپل، تدا. ۱۳۷۶. دولت‌ها و انقلاب اجتماعی. ترجمه مجید رویین تن . تهران : سروش. - اتابکی، تورج (گردآوری و تالیف). ۱۳۹۰. دولت و فرودستان. ترجمه آرش عزیزی . تهران : ققنوس - فوران، جان (گردآورنده). ۱۳۹۶. یک قرن انقلاب در ایران. ترجمه حسن اسدی. تهران: نشر مولی. - آبراهامیان، یرواند. ۱۳۸۹. تاریخ ایران مدرن. ترجمه محمدابراهیم فتاحی. تهران: نشر نی - عظیمی، فخرالدین. ۱۳۹۱. بحران دموکراسی در ایران. ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدوی و بیژن نوذری. تهران: نشر آسیم. - Keddie, Nikki. 2006. <i>Modern Iran: Roots and Results of Revolution</i>. Yale University Press.

Sociology of Digital Arts	نام درس: جامعه‌شناسی هنرهای دیجیتال
	تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:
هدف از این درس، آشنا ساختن دانشجویان با بده بستان های موجود بین جامعه و انواع هنر و فناوری است. در این درس، تولید، توزیع، و مصرف آثار هنری به عنوان یک کالای فرهنگی، مورد بحث و تحلیل قرار خواهد گرفت. همچنین، ابعاد اجتماعی-تاریخی تکوین و رشد هنر های هفت گانه، در ایران بررسی و تحلیل خواهند شد.	هدف:
	سرفصل‌های درس: <ul style="list-style-type: none"> - مقدمات و مفهوم سازی اولیه از هنر و اشکال آن - رابطه هنر و جامعه، رابطه تولیدات هنری و مخاطبان این تولیدات - پیش زمینه های اقتصادی، فرهنگی، تاریخی و سیاسی توسعه امر هنری - مرور نظریات جامعه شناسی هنر - نظریه میدان هنری و ادبی - نظریه برساخت اجتماعی هنر و تجلیات هنری - رابطه هنر و ایدئولوژی - تبیین جامعه شناختی فراز و فرود هنرها در ایران - تاریخچه تعامل هنر و فناوری - اشکال هنر دیجیتال - زیبایی شناسی و هنر تعاملی - مضامین در هنر دیجیتال - فرهنگ بصری دیجیتال -
	منابع درس: <ul style="list-style-type: none"> - اینگلیز، دیوید و جان هاگسون. ۱۳۹۷. جامعه‌شناسی هنر: شیوه‌های دیدن. ترجمه جمال محمدی. تهران: نشر نی. - رامین، علی. ۱۳۹۲. مبانی جامعه‌شناسی هنر. تهران: نشر نی. - شریعتی، سارا و سعید مهدوی مزده. ۱۳۹۹. بررسی جامعه شناختی زمینه های تحول موسیقی در ایران دهه ۵۰ شمسی. جامعه شناسی هنر و ادبیات: (۱)۱۲، صص ۹۱-۱۲۶. - شریعتی، سارا و کوشا وطن خواه. ۱۳۹۲. نحوه کاربرد نظریه میدان بوردیو در مطالعه معماری مدرن ایران (گفتار در جامعه‌شناسی هنر پی‌یر بوردیو. جامعه شناسی هنر و ادبیات: (۲)۵، ۲۴۱-۲۵۷. - آراین پور، امیر حسین. ۱۳۹۸. جامعه شناسی هنر. تهران: انتشارات گستره. - بنیامین، آدرنو، مارکوزه (۱۳۸۲)؛ زیبایی‌شناسی انتقادی، ترجمه امید مهرگان. گام نو. - هاووزر، آرنولد (۱۳۵۵). گستره و محدوده جامعه‌شناسی هنر، ترجمه فیروز شیروانلو، تهران: توس - هینیک، ناتالی (۱۳۸۵). جامعه‌شناسی هنر، ترجمه نیک گهر. - احمدی، بابک (۱۳۷۵). حقیقت و زیبایی. تهران: نشر مرکز. - باستید (۱۳۷۶). هنر و جامعه. ترجمه غفاری. تهران: توسی.

- Alexander, Victoria D. 2020 [2003]. *Sociology of the Arts: Exploring Fine and Popular Forms*. Oxford: Wiley-Blackwell Publishing.

- Rothenberg, Julia. 2014. *Sociology Looks at the Arts*. New York: Routledge.

Lovejoy, Margot (2004). *Digital Currents: Art in the Electronic Age*, Routledge.

Bentkowska-Kafel; Anna, Trish Cashen, Hazel Gardiner (2009). *Digital Visual Culture: Theory and Practice*. Intellect Books.

Gardiner Hazel; Charlie Gere, (2010), *Art practice in a digital culture*, Ashgate Pub, Ashgate.

Dixon, Steve (2007). *Digital Performance: A History of New Media in Theater, Dance, Performance Art, and Installation*. The MIT Press.

Paul, Christiane (2003) *Digital art*. Thames & Hudson

<p>نام درس: جامعه‌شناسی دین Sociology of Religion</p>
<p>تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:</p>
<p>هدف: درس جامعه‌شناسی دین در دوره کارشناسی ارشد، با هدف آشنایی دانشجویان با تاریخچه، نظریه‌ها، روش‌های رایج و صاحب‌نظران کلیدی جامعه‌شناسی دین طرح ریزی شده است. کاربرد‌های امروزی جامعه‌شناسی دین در پرتو معکوس شدن روند‌های سکولاریزاسیون، تجدید حیات ادیان کلاسیک و ظهور ادیان جدید.</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - مقدمات در ارتباط با جامعه‌شناسی دین - تمایز با جامعه‌شناسی دینی - تعریف دین - آشنایی با جامعه‌شناسی دین نظریه پردازان کلاسیک: دروکیم، وبر، مارکس - دین و ایدئولوژی - نظریه کارکردگرایی - نظریه روان‌شناختی - دین و جادو - سکولاریسم و روند‌های ضد آن - ظهور بنیادگرایی - تجدید حیات ادیان - دینداری در جامعه ایران
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - وبر، ماکس. ۱۳۹۶. جامعه‌شناسی دین. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: نشر ثالث. - دورکیم، امیل. ۱۳۸۶. صور بنیانی حیات دینی. ترجمه باقر پرهام. تهران: نشر مرکز. - نوربخش، یونس (۱۳۸۸) دین و جامعه، تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل - شجاعی زند، علیرضا. ۱۳۹۸. جامعه‌شناسی دین (جلد ۱): درباه موضوع. تهران: نشر نی. - فیوشت، اینیر و پل ریستا. ۱۳۹۶. جامعه‌شناسی دین: رویکردهای کلاسیک و معاصر. ترجمه اکبر احمدی. تهران: نشر تمدن علمی. - نوربخش، یونس (۱۳۹۲) بررسی و نقد رویکردهای مختلف به هم‌زیستی ادیان، هفت آسمان، تابستان ۱۳۹۲، سال پانزدهم- شماره ۵۸، از ۴۳ تا ۶۸ - نوربخش، یونس و همکاران (۱۳۹۲) تاثیر انواع رسانه بر دینداری دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور، دوره ۲، شماره ۵، بهار و تابستان ۱۳۹۲، صفحه ۴۷-۷۰ - اخوان نبوی، قاسم. ۱۳۹۴. جامعه‌شناسی دین. سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

- Davie, Grace. 2003. "The Evolution of the Sociology of Religion." Handbook of the sociology of religion: 61-75. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chaves, Mark. 2017. American Religion: Contemporary Trends. Princeton: Princeton University Press.
- Lincoln, Bruce. 2010. Holy Terrors: Thinking About Religion After September 11. Chicago: University of Chicago Press.

نام درس: جامعه‌شناسی معرفت	
Sociology of Knowledge	
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری
پیشنیاز:	
هدف:	
<ul style="list-style-type: none"> - واکاوی مفاهیم معرفت و معرفت‌شناسی - واکاوی زمینه‌های اجتماعی تولید معرفت و علم - درک روابط متقابل جهان اجتماعی و اشکال مختلف معرفت - مرور رویکردهای نظری جامعه‌شناختی به معرفت 	
سرفصل‌های درس:	
<ul style="list-style-type: none"> - تعریف معرفت به عنوان یک محصول نظام اجتماعی - معرفی قلمرو جامعه‌شناسی معرفت - تمایز معرفت از علم - جامعه‌شناسی معرفت، جامعه‌شناسی علم - بنیانگذاران جامعه‌شناسی معرفت قرن نوزده و بیست میلادی (مانهایم، دورکیم، مرتون و...) - دوره‌های تطور جامعه‌شناسی معرفت و علم - تمایز جامعه‌شناسی معرفت کلاسیک از جامعه‌شناسی معرفت جدید 	
منابع درس:	
<ul style="list-style-type: none"> - مانهایم، کارل. ۱۳۹۶. ایدئولوژی و اتوپیا (مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی شناخت). ترجمه فریبرز مجیدی. تهران: نشر سمت. - کنوبلاخ، هوبرت. ۱۳۹۰. مبانی جامعه‌شناسی معرفت. ترجمه کرامت‌اله راسخ. تهران: نشر نی. - کوهن، تامس. ۱۳۹۳. ساختار انقلاب‌های علمی. ترجمه سعید زیباکلام. تهران: انتشارات سمت. - Merton, Robert K. 1973. <i>The Sociology of Science: Theoretical and Empirical Investigations</i>. Chicago: University of Chicago. - Bourdieu, Pierre. 1975. "The Specificity of the Scientific Field and the Social Conditions of the Progress of Reason." <i>Social Science Information</i> 14 (6): 19-47. - Knorr Cetina, Karin. 1999. <i>Epistemic Cultures: How the Sciences Make Knowledge</i>. Cambridge, MA: Harvard University Press - Roth, Wendy D., and Biorn Ivermark. 2018. "Genetic Options: The Impact of Genetic Ancestry Testing on Consumers' Racial and Ethnic Identities." <i>American Journal of Sociology</i> 124 (1): 150-84. 	

نام درس: جامعه‌شناسی ارتباطات و رسانه های جمعی
Sociology of mass media and communication
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:
هدف: این درس می‌کوشد، دانشجویان جامعه‌شناسی را با ابعاد و پیامد های توسعه عالمگیر فن آوری های ارتباطی و رسانه های جمعی آشنا سازد و مصادیق و دلالت های این پدیده را برای جامعه ایران بازشناسی کند.
سرفصل های درس: <ul style="list-style-type: none"> - تعریف و مفهوم سازی رسانه - معرفی و واکاوی اشکال رسانه (تلویزیون، روزنامه و مجلات، فیلم، رسانه های خبری، کتاب، موسیقی، بازی های کامپیوتری، رسانه های جدید و...) - بحث از انعکاس مقولات اجتماعی (جنسیت، قومیت، طبقه و ...) در رسانه - نظریه کلان در مورد اثرهای ارتباط جمعی (وابستگی رسانه ای) - نظریه تکنولوژی و ارتباطات (نیل پستمن) - نظریه های اقناع (شناخت اجتماعی/آلبرت بندورا) - نظریه های اقناع (احتمال موشکافی/یتی و کاسیوپو) - نظریه برجسته سازی (سطح اول/ اثر برجسته سازی) - نظریه برجسته سازی (سطح دوم/ فریمینگ) - نظریه کاشت اثرهای فرهنگی - نظریه شکاف آگاهی - استفاده و خشنودی - نظریه اجتماعی رسانه ها (جان تامپسون). - اقتصاد سیاسی رسانه ها (هرمان و چامسکی / فیلترهای خبری). - قدرت ارتباطات (مانوئل کستلز).
منابع درس: نظریه های ارتباطات تالیف ورنر سورین و جیمز تانکارد، ترجمه علیرضا دهقان، انتشارات دانشگاه تهران <ul style="list-style-type: none"> - زندگی در عیش مردن در خوشی. نیل پستمن، ترجمه صادق طباطبایی، انتشارات اطلاعات - نظریه ها و پژوهش های ارتباط جمعی. آلکسیس تن، ترجمه نعیم بدیعی، انتشارات همشهری - درآمدی بر مطالعات ارتباطی. جان فیسک، ترجمه مهدی غبرایی، مرکز مطالعات رسانه ها - نظریه سازی در علوم اجتماعی، پاملا شومیکر، جیمز تانکارد و دومینیک لاسورسا، ترجمه محمد عبداللهی، نشر جامعه شناسان - رسانه ها و مدرنیته. جان تامپسون، ترجمه مسعود واحدی، انتشارات سروش - Lindlof, Thomas R. and Bryan C. Taylor. 2010. Qualitative Communication Research Methods. Sage Publications - Webster, Frank. 2014. Theories of the Information Society. Routledge - Dines, Gail and Jean M. Humez (Eds.). 2014. Gender, Race, and Class in Media: A Critical Reader. Sage Publications.

نام درس: مسایل و انحرافات اجتماعی نوپدید در ایران	
Emerging social issues and deviations in Iran	
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری
پیشنیاز:	
هدف:	
<ul style="list-style-type: none"> - درک مقدمات و مبانی مسائل اجتماعی، علل و عوامل و پیامدهای آن - درک اهم مسائل اجتماعی مطرح در کشور - تحلیل جامعه شناختی اهم مسائل اجتماعی ایران - مشارکت دانشجویان در تحلیلی اهم مسائل اجتماعی ایران 	
سرفصل‌های درس:	
<ul style="list-style-type: none"> - بحث در مورد رویکردهای مختلف در بررسی مسائل اجتماعی - بحث در مورد شناخت اهم مسائل اجتماعی کشور - بحث در مورد علل و عوامل بروز و استمرار مسائل اجتماعی - بحث در اهمیت یافتن راه حل های بومی (مبتنی بر مقتضیات تاریخی-اجتماعی-فرهنگی) برای مقابله با مسائل اجتماعی کشور 	
منابع درس:	
<ul style="list-style-type: none"> - اطلس مسائل اجتماعی ایران. ۱۳۹۵. تهران: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاونت رفاه اجتماعی، دفتر امور آسیب های اجتماعی. - فولادپان احمد و علی بنی اسدی. ۱۳۹۶. بررسی مسایل اجتماعی ایران. مشهد: انتشارات فراانگیزش. - معیدفر سعید. ۱۳۸۹. مسائل اجتماعی ایران: جامعه شناسی اقشار و گروههای آسیب پذیر. تهران: نشر علم. - رفیع پور، فرامرز. ۱۳۹۸. دریغ است ایران که ویران شود. تهران: شرکت سهامی انتشار. (فصول انتخابی) - گروه نویسندگان. ۱۳۹۸. مقالات برگزیده‌ی سومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران. تهران: نشر آگاه. (فصول انتخابی) - انجمن جامعه شناسی ایران. ۱۳۸۳. آسیب های اجتماعی ایران (مجموعه مقالات). تهران: نشر آگه. (فصول انتخابی) 	
<ul style="list-style-type: none"> - Barkan, Steven E. 2020. <i>Social Problems: Continuity and Change</i>. Faculty and Staff Monograph Publications. - Manza, Jeff et. al. 2018. <i>Social Problems: The Sociology Project</i>. New York: Pearson. - Gheissari, Ali. 2009. <i>Contemporary Iran: Economy, Society, Politics</i>. England: Oxford University Press. (selected chapters) 	

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف:

هدف از ارائه این درس درک مبانی جامعه‌شناسی ادبیات و دینامیسم میدان ادبی با تکیه بر ادبیات نظم و نثر کلاسیک و مدرن ایران است. در این درس دانشجویان با مبانی نظری و روشهای تحقیقی در جامعه‌شناسی ادبیات و موضوعات گوناگون آن آشنا شده و به شناختی علمی در باب جامعه‌شناسی ادبیات و تولید و توزیع و مصرف آن نایل می‌آیند.

این درس همچنین در جهت آشنا ساختن دانشجویان با مناسبات متقابل جامعه ایرانی و ادبیات غنی فارسی تلاش میکند. در این کلاس کوشش خواهد شد به آثار ادبی کلاسیک و معاصر ایرانی، به عنوان بازتاب دهنده وقایع اجتماعی زمانه‌ی شان نظر کرده و همچنین به رابطه دیالکتیکی موجود بین زندگی اجتماعی و ادبیات در طول تاریخ هزار ساله ادب فارسی پرداخته شود.

سرفصل‌های درس:

- قلمرو جامعه‌شناسی ادبیات کجاست؟
- نسبت جامعه‌شناسی ادبیات با جامعه‌شناسی زبان و زبان‌شناسی اجتماعی چیست؟
- نظریات عمده جامعه‌شناسی ادبیات و نظریه پردازان کلیدی این حوزه چه کسانی هستند؟
- ادوار تاریخی زبان فارسی کدامند؟ رابطه دوره‌های رونق و ضعف اقتصادی-اجتماعی با اوج و حسیض تولیدات ادبی چگونه است؟
- ادبیات چه کارکردهای اجتماعی می‌تواند داشته باشد؟ جایگاه مفهوم تعهد در هنر و ادبیات کجاست؟ ساخت اجتماعی، فرهنگ عمومی، موقعیت طبقاتی تولیدکنندگان آثار ادبی و شخصیت ایشان چه تاثیراتی بر تولیدات ادبی می‌گذارد؟
- ادبیات کلاسیک ایران چگونه در تناظر با وقایع اجتماعی و سیاسی اعصار مختلف رشد یافته و بالیده است؟
- اصالت و اعتبار تحلیل اجتماعی غیر-علمی، همچنانکه در تولیدکنندگان آثار ادبی دوره پیشا-علم مشاهده می‌کنیم، چقدر است؟
- ادبیات معاصر ایران چه تاثیراتی از وقایع مهمی چون انقلاب مشروطه، کودتای ۱۲۹۹، کودتای ۱۳۳۲، انقلاب اسلامی، جنگ و انقلاب فناوری‌های اطلاعاتی گرفته است؟

منابع درس:

- پوینده، محمد جعفر (گردآوری و ترجمه). ۱۳۹۸. درآمدی بر جامعه‌شناسی ادبیات. تهران: انتشارات نقش جهان.
- لوونتال، لئو. ۱۳۹۶. رویکرد انتقادی در جامعه‌شناسی ادبیات. ترجمه محمد رضا شادرو. تهران: نشر نی.
- ارشاد، فرهنگ. ۱۳۹۱. کندوکاوی در جامعه‌شناسی ادبیات. تهران: آگه.
- شایگان، داریوش. ۱۳۹۸. پنج اقلیم حضور: بحثی درباره شاعرانگی ایرانیان. تهران: موسسه فرهنگ معاصر.
- آژند، یعقوب. ۱۳۹۷. ادبیات مدرن ایران در فاصله دو انقلاب. تهران: انتشارات مولی.
- آجودانی، ماشالله. ۱۳۹۳. یا مرگ یا تجدد: دفتری در شعر و ادب مشروطه. تهران: نشر اختران.
- وحید، فریدون. ۱۳۹۵. جامعه‌شناسی در ادبیات فارسی. تهران: سمت.
- شفیع کدکنی، محمدرضا. ۱۳۸۶. زمینه‌های اجتماعی شعر فارسی. تهران: اختران
- پرستش، شهرام و ساناز قربانی. ۱۳۹۱. سرگذشت سیمین دانشور در میدان ادبی ایران. جامعه‌شناسی هنر و ادبیات. سال چهارم، شماره اول: ۵۲-۳۱.
- صادقی، معصومه. ۱۳۹۶. تاثیر ادبیات کلاسیک فارسی در داستان نویسی معاصر: با نگاهی به رمان‌های سووشون، جای خالی سلوچ و آتش بدون دود. تهران: موسسه انتشارات امیرکبیر.

- ترکی، محمد رضا (تدوین کننده). ۱۳۹۸. ادبیات انقلاب اسلامی. تهران: نشر سمت.
- بوردیو، پی یر (۱۳۷۵) جامعه‌شناسی و ادبیات: آموزش عاطفی فلویبر. ترجمه یوسف اباذری. ارغنون. شماره ۹ و ۱۰
- تایسن، لیس (۱۳۸۷). نظریه‌های نقد ادبی معاصر. ترجمه مازیار حسین زاده و فاطمه حسینی. انتشارات نگاه امروز.
- اسکارپیت، روبر. ۱۳۹۱. جامعه‌شناسی ادبیات. ترجمه مرتضی کتبی. تهران: نشر سمت.

<p>نام درس: یوبیشها و جنبشهای اجتماعی نوین</p> <p>New social movements and movements</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با تفاوت جامعه‌شناسی سیاسی متعارف و متأخر - آشنایی با نظریات در جامعه‌شناسی سیاسی متعارف و متأخر - تعمق در مفاهیم جامعه، جامعه مدنی و دولت؛ و همچنین مفاهیم پیوند دهنده جامعه با دولت (مثل طبقه؛ دموکراسی پارلمانی؛ مؤلفه‌های شبه سیاسی) - پرسش از پایان عصر سیاست (رسمی) نمایندگی و آغاز عصر سیاست غیر رسمی؟ - معرفی جریانات جدید در جامعه‌شناسی سیاسی در پرتو رونق گرفتن گرایش‌های سیاسی جدید از جمله گرایش‌های راست افراطی
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - توضیح سنت‌های نظری: مارکس، وبر و دورکیم از منظر جامعه‌شناسی گیدنز (و ارزیابی نارسایی‌های آن) - نظریه‌های مربوط به دولت - ملت‌سازی - نظریه‌های مربوط به دموکراتیزاسیون در دو دهه اخیر (نظریه‌های گذار به دموکراسی و نظریه‌های تثبیت دموکراسی) - جامعه‌شناسی سیاسی در بستر جهانی شدن و ضد جهانی شدن (ترامپسیسم ۲۰۱۶-۲۰۲۰) - بحث از سیاست مبتنی بر هویت (نظریه فوکویاما ۲۰۱۸) - واپس‌گرایی سیاسی جدید (نظریه اینگلهارت ۲۰۱۹)
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - نش، کیت. ۱۳۹۸. جامعه‌شناسی سیاسی معاصر: جهانی شدن، سیاست و قدرت. ترجمه محمدتقی دلفروز. تهران: انتشارات کویر. - فوکویاما، فرانسیس. ۱۳۹۸. هویت در سیاست جهان معاصر و مبارزه برای به رسمیت شناخته شدن. ترجمه ابراهیم افشار زنجانی. تهران: انتشارات کویر. - دورماگن، ژان-ایو و دانیل موشار. ۱۳۹۹. مبانی جامعه‌شناسی سیاسی. ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر. تهران: نشر آگه. - بشیریه، حسین. ۱۳۸۵. دیباچه‌ای بر جامعه‌شناسی سیاسی ایران دوره جمهوری اسلامی ایران. تهران: نشر نگاه معاصر. - Drake, Michael. 2010. <i>Political Sociology for a Globalized World</i>. U.S.A: Polity Press. - Taylor, Graham. 2010. <i>The New Political Sociology: Power, Ideology and Identity in an Age of Complexity</i> (ch2 pp. 13-33 “Political Sociology in an Age of Complexity.”) U.K: Palgrave Macmillan.

- Abrahamsen, R; Drolet, J-F; Gheciu, A; Narita, K; Vucetic, S; Williams, M. 2020. Confronting the International Political Sociology of the New Right: Collective Discussion. *International Political Sociology*: Vol. 14 (1), 94-107.
- Veugelers, John. 1999. A Challenge for Political Sociology: The Rise of Far-Right Parties in Contemporary Western Europe. *Current Sociology*. 47, 4, pp. 78-107.
- Norris, Pippa and Ronald Inglehart. 2019. Cultural Backlash and the Rise of Populism: Trump, Brexit, and Authoritarian Populism. Cambridge University Press.
- Tormey, Simon. 2015. The end of representative politics. Cambridge; Malden: Polity Press.

نام درس: جامعه‌شناسی آموزش نوین و دیجیتال

Sociology of modern and digital education

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف های این درس عبارتند از:

- ۱- آشنایی با مفهوم آموزش و پرورش و آموزش عالی به مثابه امری اجتماعی و در پیوند با دیگر میدان های اجتماعی
- ۲- شناخت نظریه‌های جامعه‌شناسی آموزش و پرورش
- ۳- شناسایی مهمترین مسائل جامعه‌ی ایرانی در حوزه‌ی آموزش و پرورش و آموزش عالی نوین و دیجیتال
- ۴- مهارت در تحلیل انتقادی مسائل حوزه آموزش از منظری جامعه‌شناختی (با تاکید بر بحران همه‌گیری کرونا)

سرفصل‌های درس:

۱- کلیات، تعاریف، مفاهیم

-تاریخ اجتماعی آموزش و پرورش در جهان و ایران و تغییر و تحولات آن

-جامعه‌شناسی آموزش و پرورش و قلمروهای آن

۲- نظریه‌های جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

-نظریه‌های کلاسیک

-نظریه‌های نوین

۳- کارکردهای آموزش و پرورش (جامعه‌پذیری و انواع آن)

-کارکردهای آشکار

-کارکردهای پنهان

۴- برخورداری آموزشی و تبعیض در نظام آموزشی و قشربندی اجتماعی

-جنسیت

-قومیت و اقلیت‌ها (چندفرهنگ‌گرایی، قوم‌گرایی و آموزش چندزبانه در مدارس)

-طبقه و عدالت آموزشی (انواع مدارس دولتی و غیردولتی در ایران)

-معلولیت و نیازهای آموزشی خاص

۵- آموزش و پرورش و ارتباط با دیگر نهادها

-خانواده و ارزش‌های خانوادگی

-دین، باورهای دینی و عرفی شدن

-دولت و سیاست‌گذاری

-اقتصاد آموزش و پرورش (تجاری سازی آموزش و کنکور)

-رسانه و آموزش مجازی

۶- مدرسه و آموزش و پرورش

- تولید و بازتولید ایدئولوژی

-خرده فرهنگ‌های دانش آموزان

۷- مقایسه نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی ایران با دیگر کشورها

۸- چالش‌ها و آینده نگری آموزش و پرورش

۹- چالش‌ها و آینده نگری آموزش عالی (آموزش و بازار کار)

۱۰- بحران همه‌گیری کرونا و چالش‌های نظام آموزش و پرورش و نظام آموزش عالی در ایران

منابع: جامعه‌شناسی آموزش و پرورش (۱۳۹۴)، نویسنده: محمود شارع‌پور، انتشارات سمت

محمد رضایی (۱۳۸۷)، تحلیلی از زندگی روزمره دانش آموزی، ناسازه‌های گفتمان مدرسه، تهران: جامعه و فرهنگ.

غلامرضا ذاکر صالحی (۱۳۸۴)، دانشگاه ایرانی (درآمدی بر جامعه‌شناسی آموزش عالی)، تهران: کویر.

کمال درانی (۱۳۹۷)، جامعه‌شناسی نهاد آموزشی (مدرسه)، تهران: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران

غلامعباس توسلی (۱۳۹۸)، جامعه‌شناسی و آموزش و پرورش: دیروز، امروز، فردا، تهران: علم

پیر بورديو (۱۳۹۶)، انسان آکادمیک، ترجمه: علیرضا کاویانی، تهران: پژوهشکده مطالعات اجتماعی و فرهنگی.

آرتور جیمز (۱۳۹۷) شهروندی و آموزش عالی، ترجمه: آریا متین و ایمان بحیرایی، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

ایان مک نی (۱۳۹۶)، دانشگاه و اجتماعات علمی، گروه مترجمان، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

پاتریشا جی گامپورت (۱۳۹۶)، جامعه‌شناسی آموزش عالی، ترجمه: مرتضی مردیها، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

جوسی ولیما و اویلی ایلویکی (۱۳۹۵)، چشم اندازهای فرهنگی آموزش عالی، ترجمه محمد صفار. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

کوتریل و دیگران (۱۳۹۶)، چالش‌ها و مباحث زنان در آموزش عالی. ترجمه محمد صفار و کرم حبیب پور. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

علی علاقه‌بند (۱۳۹۹)، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، تهران: روان

منابع انگلیسی:

Ballantine, Jeanne, and Floyd M. Hammack. *The sociology of education: A systematic analysis*. Routledge, 2015.

Boronski, Tomas, and Nasima Hassan. *Sociology of education*. SAGE Publications Limited, 2020.

Rawolle, Shaun, and Bob Lingard. "Bourdieu and doing policy sociology in education." In *Education policy and contemporary theory*, pp. 15-26. Routledge, ۲۰۱۵.

Serpa, Sandro. "A reflection on Sociology of Education." *Int'l J. Soc. Sci. Stud.* 6 (2018): 33.

Davies, Scott, and Neil Guppy. *The schooled society: An introduction to the sociology of education*. Oxford University Press. 198 Madison Avenue, New York, NY 10016, 2010.

Davies, Scott, and Neil Guppy. *The schooled society: An introduction to the sociology of education*. Oxford University Press. 198 Madison Avenue, New York, NY 10016, 2010.

Apple, Michael W., Stephen J. Ball, and Luís Armando Gandin, eds. *The Routledge international handbook of the sociology of education*. Routledge, 2009.

<p>نام درس: اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان Thought of Muslim Social Thinkers</p>
<p>تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:</p>
<p>هدف: بررسی تحول اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان در بستر تحول تمدن اسلامی هدف اولی است که این واحد درسی معطوف به آن است. تبیین گوناگونی اندیشه متفکران اسلامی، مقایسه آنها با یکدیگر و سپس بدست دادن مدل‌های تئوریک هدف ثانویه این واحد درسی است. استفاده از این مجموعه نظری به منظور توانمند ساختن دانشجویان در جهت باور نمودن تولید علم بومی کاربرد این واحد درسی میباشد.</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - قلمرو و موضوع مطالعه اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان چیست؟ - مطالعه اندیشه های اجتماعی متفکرین مسلمان چه اهمیتی دارد؟ - جایگاه تفکر اجتماعی در اسلام، در ایران و در تشیع کجاست؟ - دوره های تکوین تاریخ اندیشه اجتماعی کدامند؟ - بستر اجتماعی و سیاسی شکل گیری اندیشه های اجتماعی در عالم اسلام چه بوده است؟ - مسائل اجتماعی مورد توجه متفکرین اجتماعی مسلمان در دنیای سنت چه تفاوت هایی با مسائل مورد نظر متفکرین اجتماعی مسلمان در دوره معاصر دارند؟ - رابطه تفکر اجتماعی و جامعه شناسی چیست؟ - حوزه های مختلف تمدنی و تفکر اجتماعی (یونان، عرب، ایران) کدامند؟ - از فارابی، ابن سینا، ابوریحان بیرونی، غزالی، ابن خلدون، سفرنامه نویسان و تاریخ نگاران مسلمان چه توشه ای برای تفکر اجتماعی مدرن می توان برگرفت؟ - آراء اجتماعی سید جمال الدین اسدآبادی، آل احمد، شریعتی، مطهری، سید حسین نصر، علامه طباطبایی، محمد باقر صدر و محمد رضا حکیمی کدام اند؟ - دنیای مدرن و علل عقب ماندگی کشورهای اسلامی - اسلام گرایی، پسا اسلامگرایی و جنبشی های اسلامی معاصر
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ابن خلدون، عبدالرحمن (۱۳۶۲). مقدمه ابن خلدون. ترجمه محمد پروین گنابادی، جلد اول. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب. - آزاد ارمکی، تقی. ۱۳۹۲. تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام. تهران: نشر علم. - رجیبی، محمود و دیگران. ۱۳۹۴. تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام. تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. - ثقفی، سید محمد. ۱۳۹۳. نظریه های جامعه شناختی عالمان مسلمان. تهران: انتشارات جامعه شناسان. - مقتدایی، لیلا؛ مجید امیری؛ حسین نظری؛ و ستاره موسوی. ۱۳۹۵. جایگاه و اهمیت تفکر انتقادی از دیدگاه قرآن و امام علی (ع). دو فصلنامه اسلام و علوم اجتماعی. سال هشتم. شماره پانزده: ۱۶۷-۱۳۳. - حکیمی، محمد رضا. ۱۳۶۴. دانش مسلمین، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی. - سعید، بابی. ۱۳۷۹. هراس بنیادین؛ اروپامداری و ظهور اسلام گرایی، ترجمه غلامرضا جمشیدی ها و موسی عنبری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران. - صدر، سیدمحمدباقر. ۱۳۶۷. انسان مسئول و تاریخ ساز از دیدگاه قرآن. تهران: بنیاد قرآن.

- سید قطب ، چراغی بر فراز راه (در ترجمه‌های دیگر: نشانه‌های راه) (معالم فی الطریق)
- سید قطب، «آینده در قلمرو اسلام» (المستقبل لهذا الدین) ترجمه سید علی خامنه‌ای
- نصر، حسین (۱۳۶۸) علم و تمدن در اسلام، احمد آرام، تهران: خوارزمی
- نوریخس، یونس (۱۳۹۶) جزوه اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان (در قالب پرسش و پاسخ): سایت جامعه شناسان جوان
- Hossainzadeh, N. 2014. Ruhollah Khomeini's Political Thought: Elements of Guardianship, Consent, and Representative Government. Journal of Shi'a Islamic Studies 7(2), 129-150. doi:10.1353/isl.2014.0010.
- Bayat, Asef. 2013. Post-Islamism: the changing faces of political Islam. New York: Oxford University Press.

<p>The Sociology of Inequality</p>	<p>نام درس: جامعه‌شناسی نابرابری‌های اجتماعی</p>
<p>تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:</p>	<p>هدف:</p>
<p>جامعه‌شناسی نابرابری به مطالعه حدود، ابعاد، علل و پیامد های انواع سه گانه نابرابری (اقتصادی – اجتماعی – سیاسی) می پردازد. این کلاس، با طرح مفاهیم و سنجه های اساسی در تحلیل و سنجش نابرابری اجتماعی آغاز می شود. در ادامه، نظریات عمده در تبیین انواع نابرابری ها معرفی می شوند و رویکرد های نظری رقیب مورد بررسی نقادانه قرار خواهند گرفت. در نهایت، کاربرد پذیری نظریات مربوطه در مورد ایران و راهکار های کاهش انواع نابرابری در ایران بحث خواهد شد.</p>	<p>هدف:</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعریف مقدماتی مفاهیم و بیان اهمیت مسئله نابرابری های اجتماعی - انواع نابرابری های اجتماعی - روش شناسی و سنجش انواع نابرابری ها - نظریه‌های قدیم و جدید اندیشمندان و جامعه شناسان در باره عدالت و نابرابری‌های اجتماعی - نظریه اندیشمندان اسلامی در باره عدالت و نابرابری‌های اجتماعی و علل پیدایش آن - نابرابری های اجتماعی در ایران 	<p>سرفصل‌های درس:</p>
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - مشونیس، جان. ۱۳۹۵. مسائل اجتماعی. ترجمه هوشنگ نایبی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر، و ارتباطات. (فصول دو تا پنج) - مدنی، سعید. ۱۳۹۶. ضرورت مبارزه با پدیده فقر و نابرابری در ایران. تهران: نشر آگاه. - رالز، جان. ۱۳۹۳. نظریه ای درباره عدالت. ترجمه مرتضی نوری. تهران: مرکز. - سن، آمارتیا. ۱۳۹۴. اندیشه عدالت. ترجمه احمد عزیزی. تهران: نشر نی. - ربانی، رسول و ابراهیم انصاری. ۱۳۹۵. جامعه شناسی قشرها و نابرابریهای اجتماعی. تهران: انتشارات سمت. - ریزمن، لئونارد و اف ماریانو انگویتا. ۱۳۸۳. جامعه شناسی قشرها و نابرابریهای اجتماعی. ترجمه محمد قلی پور. مشهد: آوای کلک. - کمالی، علی. ۱۳۷۹. مقدمه ای بر نابرابریهای اجتماعی. تهران: انتشارات سمت. - گرب، ادوارد. ۱۳۹۴. نابرابری اجتماعی: دیدگاههای نظریه پردازان کلاسیک و معاصر. ترجمه محمد سیاهپوس و احمد غروی زاد. تهران: نشر معاصر. - مالشوویچ، سنیشا. ۱۳۹۱. جامعه شناسی قومیت. ترجمه یعقوب احمدی و حسین محمدزاده. کرمانشاه: جهاد دانشگاهی. - ملک، حسن. ۱۳۹۱. جامعه شناسی قشرها و نابرابری های اجتماعی. تهران: دانشگاه پیام نور. - Fraser, Nancy. 2004. "Recognition, Redistribution and Representation in Capitalist Global Society: An Interview with Nancy Fraser". <i>Acta Sociologica</i> 47(4):374-82. 	<p>منابع درس:</p>

- Salehi-Isfahani, Djavad. 2009. "Poverty, Inequality, and Populist Politics in Iran". *Journal of Economic Inequality*: 5-28.
- Salehi-Isfahani, Djavad. 2016. "Long term trends in poverty and inequality in Iran". Posted on March ۲۹, ۲۰۱۶ □□: <https://djavadsalehi.com>.

<p>نام درس: جامعه‌شناسی شبکه و فضای مجازی</p> <p>Sociology of Network and Cyberspace</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <p>با توجه به این واقعیت که کنش‌های متقابل در جامعه امروزی به شکل فزاینده‌ای در حال اطلاعات-بر (information-intensive) شدن است، این درس می‌کوشد، دانشجویان جامعه‌شناسی را با ابعاد و پیامدهای توسعه عالمگیر فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی آشنا سازد و مصادیق و دلالت‌های این پدیده را برای جامعه ایران بازشناسی کند.</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعریف جامعه اطلاعاتی و عناصر اساسی و ویژگی‌های آن: دیجیتالی شدن اطلاعات، پیدایش فرهنگ رسانه‌ای، مخاطرات و تهدیدهای جامعه اطلاعاتی، آینده جامعه اطلاعاتی، رابطه جامعه‌شناسی و جامعه اطلاعاتی - حوزه اجتماع و فرهنگ: جامعه‌پذیری در جامعه اطلاعاتی، جهانی شدن فرهنگ، مذهب در جامعه اطلاعاتی - حوزه اقتصاد: اقتصاد اطلاعاتی و اقتصاد اطلاعات، تکنولوژی اطلاعات و بازسازی سرمایه، نیروی کار جهانی - حوزه سیاست: دموکراسی و سیاست ملی و محلی در جامعه اطلاعاتی، مالکیت اینترنت و پیامدهای سیاسی و اجتماعی آن، افزایش آزادی‌های بیان در جامعه اطلاعاتی، انحصاری کردن اطلاعات و نابرابری در اینترنت، آمریکایی شدن جامعه اطلاعاتی - حوزه دانش و آموزش: آموزش، رسانه‌های آموزشی، کتاب دیجیتالی، سواد رسانه‌ای، جامعه اطلاعاتی در ایران، اینترنت و زبان فارسی - جوانان و جامعه اطلاعاتی: تغییر در جامعه‌پذیری رسمی و غیر رسمی، سبک زندگی و هویت اجتماعی، مسائل جنسی جوانان و جامعه اطلاعاتی، مشارکت اجتماعی جوانان در جامعه اطلاعاتی، آسیب‌های اجتماعی جوانان و جامعه اطلاعاتی، جوانان و اوقات فراغت در جامعه اطلاعاتی
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - محسنی، منوچهر. ۱۳۹۳. جامعه‌شناسی جامعه اطلاعاتی. تهران: نشر دیدار. - اژدری، بهناز. ۱۳۹۶. هویت ملی و جامعه اطلاعاتی: آسیب‌شناسی بعد سیاسی هویت ملی در عصر جامعه اطلاعاتی. تهران: نگاه معاصر. - حسن، رابرت. ۱۳۹۹. جامعه اطلاعاتی. ترجمه داود آقارفعی. تهران: انتشارات ثانیه. - Webster, Frank. 2014. Theories of the Information Society. Routledge - Becla, Agnieszka. 2012. Information Society and Knowledge-based Economy – Development Level and the Main Barriers – some Remarks, <i>Economics & Sociology</i>, Vol. 5, No 1, pp. 125-132.

<p>نام درس: نظریه های فرهنگی</p> <p>Cultural Theory</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <p>آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم، نظریه ها، سنت های پژوهشی و حوزه های مطالعاتی در جامعه شناسی فرهنگ. بطور کلی، جامعه شناسی فرهنگ نشانگر یک نوع جامعه شناسی خاص است که به بررسی بعضی از پدیده های روزمره از جمله سمبل های فرهنگی و همچنین رویکردهای اجتماعی معماری، هنر، ادبیات و موسیقی می پردازد. فرهنگ بعنوان مفهوم کلیدی بعنوان زمینه و شکل رفتار اجتماعی با رویکردهای دیگر زندگی اجتماعی پیوند می خورد و جامعه شناسی فرهنگی بعنوان واسط میان فرهنگ و جامعه و پدیده های دیگر اجتماعی نظیر فرهنگ پذیری و یکپارچگی فرهنگی عمل می کند. در این رشته همچنین فرهنگ جوامع مدرن و چالش های آن با سنت ها و نقش فرهنگ رسانه ای مورد بررسی قرار می گیرد.</p>
<p>سرفصل های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - کلیات: آشناسی با مفاهیم، تاریخچه جامعه شناسی فرهنگی (جلسه اول) - تعریف و آغاز شکل گیری مفهوم فرهنگ، (جلسه دوم) - مروری بر نظریه های فرهنگی (جلسه سوم، چهارم، پنجم و ششم) - نظریه های تغییر فرهنگی (جلسه هفتم) - فرهنگ توده و دموکراسی (جلسه هشتم) - تحریف فرهنگی (جلسه نهم) - باز تولید قدرت و فرهنگ (جلسه دهم) - فرهنگ و آموزش (جلسه یازدهم) - فرهنگ و مصرف و اوقات فراغت (جلسه دوازدهم) - فرهنگ و رسانه (جلسه سیزدهم)
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - استوارت، هال و همکاران (۱۳۹۰): درباره مطالعات فرهنگی. گردآوری و ویرایش جمال محمدی، نشر چشمه. - آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۷) جامعه شناسی فرهنگ، نشر علم - اسمیت، فیلیپ و رایلی، الگزاندر (۱۳۹۴): نظریه فرهنگی. ترجمه محسن ثلاثی، انتشارات علمی. - Berezin, Mabel. 2015. "Sociology of Culture" In International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences, 617–21. - Kiley, Kevin, and Stephen Vaisey. 2020. "Measuring Stability and Change in Personal Culture Using Panel Data." American Sociological Review, 30. - Bourdieu, Pierre. 1993. The Field of Cultural Production. New York: Columbia University Press. - Cowen, Tyler. 2002. Creative Destruction: How Globalization is changing the World's Cultures. Princeton, NJ: Princeton University Press.

<p>نام درس: جامعه‌شناسی علم و تکنولوژی Sociology of Science and Technology</p>
<p>تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعمیق فهم دانشجویان از سازمان اجتماعی علم در جامعه مدرن - واکاوی زمینه‌های اجتماعی تولید، شکوفایی و رکود علم و تکنولوژی - مطالعه ابعاد فرهنگی، سیاسی، اقتصادی-مادی و جامعه‌ای تولید و توزیع علم - مرور رویکرد‌های نظری جامعه‌شناختی به علم و تکنولوژی - تحلیل نهاد علم و اجزاء و عناصر وابسته و پیوسته به آن - آسیب‌شناسی نهاد علم در ایران معاصر
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - معرفی قلمرو جامعه‌شناسی علم - تمایز معرفت و علم - جامعه‌شناسی معرفت، جامعه‌شناسی علم - سؤالات اساسی جامعه‌شناسی علم - تعیین اجتماعی علم - علم و ساخت اجتماعی - سه دوره مهم تاریخ علم اروپایی و تحلیل جامعه‌شناختی آنها - دانشمند و نقش اجتماعی او - علم و نظام اجتماعی - علم، پارامترهای اجتماعی و مسأله حقیقت علمی - دوره‌های تطور جامعه‌شناسی علم - نسخه‌های جدید نظریات جامعه‌شناسی علم: جامعه‌شناسی فن آوری‌های اطلاعاتی
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - توکل، محمدعلی. ۱۳۸۹. جامعه‌شناسی علم: مباحث نظری. تهران: جامعه‌شناسان. - استربریج، شیلاف؛ محمد توکل و دیوید گلاور. ۱۳۹۰. جامعه‌شناسی معرفت و علم. ترجمه محمدرضا مهدی‌زاده و دیگران. تهران: سمت - قانع‌راد، محمد امین. و فرهاد خسروخواهر. ۱۳۹۰. جامعه‌شناسی کنشگران علمی در ایران. تهران: نشر علم. - قاضی طباطبایی، محمود و ابوعلی ودادهیر. ۱۳۸۶. جامعه‌شناسی علم و فن آوری (تاملی بر تحولات اخیر جامعه‌شناسی علم). مطالعات جامعه‌شناختی. شماره ۳۱، صص. ۱۲۵-۱۴۲. - کوهن، تامس. ۱۳۹۳. ساختار انقلاب‌های علمی. ترجمه سعید زیباکلام. تهران: انتشارات سمت. - Merton, Robert K. 1973. The Sociology of Science: Theoretical and Empirical Investigations. Chicago: University of Chicago. - Bourdieu, Pierre. 1975. "The Specificity of the Scientific Field and the Social Conditions of the Progress of Reason." Social Science Information 14 (6): 19-47.

- Knorr Cetina, Karin. 1999. *Epistemic Cultures: How the Sciences Make Knowledge*. Cambridge, MA: Harvard University Press
- Frickel Scott and Kelly Moore (Eds.). 2006. *The New Political Sociology of Science: Institutions, Networks, and Power*. University of Wisconsin Press.
- Roth, Wendy D., and Biorn Ivermark. 2018. "Genetic Options: The Impact of Genetic Ancestry Testing on Consumers' Racial and Ethnic Identities." *American Journal of Sociology* 124 (1): 150-84.
- Collins, H.M., and Robert Evans. 2002. "The Third Wave of Science Studies: Studies of Expertise and Experience." *Social Studies of Science* 32 (2): 235-296.

نام درس: تحلیل داده‌های کلان
Big data Analysis / Meta-analysis in Sociology
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:
هدف: آشنا سازی دانشجویان با تحلیل داده های کلان به عنوان یک روش به سرعت در حال رشد در تحلیل داده های انبوه در علوم اجتماعی. آشنا سازی دانشجویان با مقوله کلان-داده (big data) و مصادیق کلان-داده در جامعه شناسی.
سرفصل‌های درس: - تعاریف و مفهوم سازی اولیه - مصادیق داده های کلان در جامعه شناسی - مراحل انجام تحلیل داده های کلان - بررسی نمونه های تحلیل داده های کلان
منابع درس: - Tong, G. and Guo, G. (2019) 'Meta-analysis in Sociological Research: Power and Heterogeneity', <i>Sociological Methods & Research</i> . - Tinati R, Halford S, Carr L, Pope C. Big Data: Methodological Challenges and Approaches for Sociological Analysis. <i>Sociology</i> . 2014;48(4):663-681 - Roelfs DJ, Shor E, Falzon L, Davidson KW, Schwartz JE. 2013. Meta-Analysis for Sociology - A Measure-Driven Approach. <i>Bull Methodol Sociol</i> : 117(1):75-92. doi:10.1177/0759106312465554

نام درس: جامعه‌شناسی پسا استعماری
Sociology of postcolonialism / Postcolonial Sociology
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:
هدف: این واحد درسی می‌کوشد دانشجویان را با پارادایم‌های جامعه‌شناختی رایج متعلق به دوره پسااستعماری و همچنین تغییر گفتمان‌های مرتبط با عصر پسااستعمار، آشنا سازد.
سرفصل‌های درس: - بررسی سیر تحولات تاریخی مرتبط با استعمار زدایی - تمایز جامعه‌شناسی پسااستعماری از جامعه‌شناسی پیشا استعماری - خط‌مشی‌های کلیدی در جامعه‌شناسی پسا استعماری
منابع درس: - سجودی، فرزانه و آزاده شاهمیری. ۱۳۸۹. نظریه و نقد پسااستعماری. تهران: نشر علم. - فرزانه دهکردی، جلال (گزینش و ترجمه). ۱۳۹۱. مطالعات پسا استعماری. ترجمه. انتشارات دانشگاه امام صادق (ع). - موسوی، سید صدرالدین و مسعود درودی. ۱۳۹۱. نگرشی انتقادی بر مطالعات پسااستعماری و رویکردهای آن. مطالعات میان رشته‌ای در علوم انسانی: دوره پنجم، شماره ۱ (پیاپی ۱۷). - Steinmetz, George. 2014. The Sociology of Empires, Colonies, and Postcolonialism. <i>Annual Review of Sociology</i> : 40:1, 77-103. - Bhabhra, Gurinder. 2007. <i>Rethinking Modernity: Postcolonialism and the Sociological Imagination</i> . Basingstoke and New York: Palgrave Macmillan. - Go, Julian. 2013. "For a Postcolonial Sociology." <i>Theory and Society</i> , vol. 42, no. 1, pps. 25-55. -

<p>نام درس: جامعه‌شناسی فاجعه</p> <p>Sociology of Disasters</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <p>هدف از این درس، آشنا ساختن دانشجویان با مقوله فاجعه به عنوان یک برساخت اجتماعی است. این واحد درسی به پیامد های اجتماعی مصیبت بار برخی بحران ها و رخداد های طبیعی (سیل و زلزله و آتش سوزی) و غیر طبیعی (نسل کشی یا بحران های مالی جهانی) می پردازد. همچنین، بحث مطالعه فجایع قبلی بشری برای درس گرفتن و پیشگیری از فجایع آتی طرح خواهد شد.</p>
<p>سرفصل های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعریف جامعه شناختی فاجعه - تقسیم بندی فجایع - واکاوی و علت یابی پدید آمدن فجایع - بررسی پیامد های اجتماعی اقتصادی و محلی فجایع - رویکرد های نظری جامعه شناختی تبیین فاجعه - ارزیابی فاجعه و پیشگیری از فاجعه - الگوهای پیش بینی، پیش گیری و مدیریت فاجعه - تجربیات موفق و درس هایی برای ایران
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - شادی طلب، ژاله (۱۳۷۱). «مدیریت بحران، برنامه ریزی پس از فاجعه». فصلنامه علوم اجتماعی. شماره های ۳ و ۴. - وحید، فریدون و سلطانی نژاد، موسی (۱۳۹۱). «پیامدهای جامعه شناختی زلزله بم». مطالعات علوم اجتماعی ایران. سال ۹. شماره ۳۵. - فراستخواه، مقصود (۱۳۹۶). «امر طبیعی در بستر اجتماعی». روزنامه اعتماد. شماره ۳۹۵۴. - Brunnsma, D. L., Overfelt, D., & Picou, J. S. 2010. The Sociology of Katrina. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.

نام درس: جامعه‌شناسی مشروطه
A Sociological Analysis of the Constitutional Revolution
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز: هدف:
ریشه یابی زمینه های اجتماعی انقلاب مشروطه در ایران. مقایسه انقلاب مشروطه، به عنوان اولین انقلاب فراگیر در راستای مطالبه مردمسالاری در ایران با سایر انقلابات معاصر خود در کشور های دیگر (روسیه، عثمانی، پرتغال، مکزیک، چین). بررسی تاثیرات انقلاب مشروطه بر جنبش های اجتماعی و سیاسی بعد از آن در ایران معاصر
سرفصل‌های درس: - زمینه تاریخی و اجتماعی (داخلی) انقلاب مشروطه - زمینه ژئوپولیتیک و بین المللی انقلاب مشروطه (مطالعه انقلاب مشروطه در بستر مواجهه ایران با غرب) - بررسی دلایل افول و شکست نهضت مشروطه - تاثیرات نهضت مشروطه بر سایر جنبش های اجتماعی در ایران معاصر
منابع درس: - فرهادی، احسان، عباس کشاورز، علی مرشدی زاده و عباس نعیمی. ۱۳۹۲. تحلیلی جامعه شناختی از منافع گروه های انقلابی در انقلاب مشروطه. جستارهای سیاسی معاصر: سال چهارم بهار ۱۳۹۲ شماره ۷. - آفاری، ژانت. ۱۳۸۵. انقلاب مشروطه ایران. ترجمه رضا رضایی. تهران: نشر بیستون. - رمضان نرگسی، رضا. ۱۳۹۳. تبیین جامعه شناختی انقلاب مشروطه: کوششی در تحلیل تغییرات اجتماعی تاریخ معاصر (مشروطه). انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره). - Abrahamian, Ervand. 1979. The Causes of the Constitutional Revolution in Iran. International Journal of Middle East Studies: Vol. 10, No. 3, pp. 381-414.

<p>نام درس: جامعه‌شناسی اخلاق اجتماعی Sociology of Social Morals (morality)</p>
<p>تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیشنیاز:</p>
<p>هدف:</p> <p>این واحد درسی می‌کوشد دانشجویان را با تاثیرات معاصر و تاریخی اخلاق بر جامعه آشنا سازد. سوال اول آن است که کد های اخلاقی که جامعه و کنشگران از آنها پیروی می‌کنند چگونه در بستر اجتماعی، تولید می‌شوند. دوم آنکه دستورالعمل‌های و آموزه‌های اخلاقی چطور در طول زمان تغییر می‌کنند. همچنین سعی خواهد شد به این سوال پاسخ داده شود که رابطه اخلاق اجتماعی و آموزه‌های دینی چیست. این واحد درسی همچنین به بحث فروپاشی اخلاقی جامعه و مکانیزم‌های بازسازی نظام اخلاقی خواهد پرداخت. رابطه و پارادوکس‌های اخلاق اجتماعی و پیگرد نفع فردی نیز از دیگر موضوعاتی است که در این درس بررسی خواهد شد.</p>
<p>سرفصل‌های درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - مقدمه‌ای در باب اخلاق و فلسفه اخلاق - اخلاق اجتماعی و فرهنگ - نظریات اخلاق اجتماعی - رابطه طبقه اجتماعی و اخلاق - رابطه اخلاق و نهاد‌های اجتماعی - فروپاشی اخلاق اجتماعی - مروری بر پژوهش‌های حوزه اخلاق اجتماعی در ایران
<p>منابع درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - جوادی یگانه، محمدرضا. ۱۳۹۵. خلیقات منفی ایرانیان: خصلت ملی یا وضعیت اجتماعی؟ در: غلامرضا غفاری و محمدرضا جوادی یگانه (گردآورندگان)؛ گزارش وضعیت اجتماعی کشور. جلد دوم: جمعیت، خانواده، خلیقات اجتماعی، دینداری. تهران: شورای اجتماعی کشور و پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. صص ۲۶۱-۳۲۲. - حاجیانی، ابراهیم. ۱۳۹۳. جامعه‌شناسی اخلاق (تحلیل وضعیت اخلاق اجتماعی در جامعه ایران). تهران: انتشارات جامعه‌شناسان - ابونیا عمران، فرحناز. ۱۳۸۸. اخلاق و سرشت ایرانیان. آمل: انتشارات ورسه. - جوادی یگانه، محمدرضا. ۱۳۸۳. دوراهی اجتماعی و عوامل موثر بر رفتار مردم در این موقعیت. رساله دکتری جامعه‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس - Bellah, Robert N. 1975. Emile Durkheim on Morality and Society. Chicago: University of Chicago Press. - Hunt, Lynn. 2007. Inventing Human Rights: A History. New York: Norton. - Thomas, Ward. 2001. The Ethics of Destruction: Norms and Force in International Relations. Ithaca: Cornell University Press. - Wolfe, Alan. 2001. Moral Freedom: The Search for Virtue in a World of Choice. New York: Norton.

